

LUKU 2. PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Vantaan perusopetuksen arvot ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioitus. Visiomme on: ”Opimme tulevaisuuden tietoja ja taitoja sekä rakennamme turvallista lähikoulua. Toimimme vastuullisesti ja teemme ekososiaalisesti kestäviä valintoja.”

Vantaalla noudatetaan lähikouluperiaatetta. Kouluissa huolehditaan perustaitojen oppimisesta sekä riittävän yleissivistyksen saamisesta. Vantaalaisissa kouluissa ollaan valmiita vastaamaan yhteiskunnasta tuleviin muutostarpeisiin.

Aikuisen tehtävä on tarjota kaikille oppilaille mahdollisuuksia osallistua koulun arjen rakentamiseen. Oppilailla on oikeus tulla kuulluksi ja aikuisilla on velvollisuus ottaa oppilaiden ideat käsittelyyn. Aikuisen tehtävä on olla oppimisen tukija ja mahdollistaa oppiminen ja kasvu oppilaiden omat lähtökohdat huomioon ottaen.

Oppilaat hahmottavat kokonaisuuksia ja oppivat yhdessä tekemisen ja tutkimisen avulla. Oppimisen iloa syntyy oppilaiden uteliaisuutta herättämällä ja antamalla oppilaiden vaikuttaa arjen valintoihin. Koulussa jokaiselle annetaan mahdollisuus kokea oppimisen iloa.

Koulussa oppilaille kerrotaan ja perustellaan miksi ponnistelu, sinnikkyys ja yrittäminen kannattavat. Oppilaat ymmärtävät mikä vaikutus koulussa opitulla on myöhempään elämään. Koulussa tuetaan oppilaiden halua oppia lisää. Koulussa jokainen on arvokas omana itsenään.

Kun lapsella on turvallinen olo ja tunne siitä, että hän kelpaa, hän oppii.

Rekolan koulussa oppimiskäsityksestä puhuttaessa painotamme yhdessä oppimista. Ohjaamme oppilaita luovaan ja kriittiseen ajatteluun. Samalla kehittyvät oppilaiden ongelmanratkaisutaidot. Kannustamme oppilaita asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja ohjaamme heitä aktiiviseen toimintaan.

Jokaisella oppilaalla on oikeus onnistumisen kokemuksiin ja oppimisen iloon koulutyössä. Nämä toteutuvat hyvällä ja laadukkaalla opetuksella. Toteutamme koulutyötä yhteistyössä toisiamme kunnioittaen.

LUKU 3. PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Vantaalla painotetaan laaja-alaisissa osaamisalueissa opetuksen kokonaisuuden tarkastelua. Käsitys laaja-alaisesta osaamisesta syntyy kouluyhteisön yhteisessä keskustelussa. Avoimuus ympäröivään yhteisöön rikastuttaa laaja-alaisen osaamisen käsitettä.

Koulussa aikuisilla on rohkeutta tarttua arjen tilanteisiin oppimisen lähtökohtana ja hyödyntää tilanteen mukaista opettamista ja oppimista. Arjenhallinnan ja käytännön taitoja kehitetään yhdessä kotien ja ympäröivän yhteisön kanssa. Koulussa opitaan pitämään huolta itsestä, toisesta ja ympäristöstä.

Vantaalaisissa kouluissa ennakoidaan tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitoja. Opitaan ponnistelemaan ja arvostamaan työn tekemistä. Ahkeruutta ja luovaa ajattelua tuetaan. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia uusien ideoiden tuottamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen.

Rekolan koulussa painotamme seuraavia laaja-alaisen osaamisen alueita:

1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ohjaamme oppilaita omien ajatusten perusteluun ja syy-seuraus – suhteiden pohdintaan. Rohkaisemme oppilaita luottamaan omaan ajattelukykyynsä. Kehitämme oppimisstrategioita yhdessä oppilaiden kanssa kunkin oppilaan tarpeita vastaavasti ja ohjaamme oppilaita niiden käytössä.

2. Kulttuurinen osaaminen

Monikulttuurisuus ja erilaisuus on osa jokapäiväistä työskentelyä. Rohkaisemme oppilaita ilmaisemaan omaa kulttuurista ja kielellistä taustaansa. Tärkeää on myös oppia kunnioittamaan ja ymmärtämään muita. Kulttuurien välistä vuoropuhelua pidämme yllä järjestämällä monikulttuurisen tapahtuman säännöllisin väliajoin, esim. lukuvuoden avajaisissa, kodin ja koulun yhteistyöpäivänä, päivänavauksissa. Kunnioitamme ja pidämme yllä omaa kulttuuriperinnettämme monikulttuurisessa ympäristössä. Pidämme kunniassa kalenterivuoden juhlia ja perinteitä, jotka rytmittävät koulutyötä. Joulun- ja kevätjuhlien lisäksi vietämme vaihdellen itsenäisyyspäivää, Kalevalan päivää sekä muita juhlapäiviä. Liputuspäivinä huomioimme kyseessä olevat merkkihenkilöt.

Laaja-alaisen osaamisen alueita sekä niiden painotuksia käsitellään lukuvuoden suunnittelun yhteydessä. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan niihin liittyvät lukuvuositavoitteet sekä arvioinnin käytänteet.

LUKU 4. YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Johtamisella on merkittävä rooli siinä miten koulu omaksuu uusia toimintatapoja. Pedagoginen johtaminen on kaikkea johtamistoimintaa, joka tähtää opetussuunnitelman toteutumiseen, oppilaiden saaman opetuksen laadun kehittämiseen, oppimisen edellytyksistä huolehtimiseen ja tähän kannustavan toimintakulttuurin luomiseen. Kokonaisvaltaisella asioiden ja ihmisten johtamisella viestitään kouluyhteisölle siitä, mikä koulussa on tärkeää ja arvostettua. Päävastuu laajasta pedagogisesta johtamisesta on rehtorilla, mutta se kuuluu olennaisena osana myös koulujen johtoryhmien jäsenten työhön. Vantaalla koulun johtaminen edellyttää rehtorin ja koulun johtoryhmän jäsenten välistä yhteistyötä. Pedagogisen johtamisen lisäksi johtoryhmän tehtävänä on auttaa rehtoria tuomaan arvot, visio ja strategia osaksi jokaisen kouluyhteisön jäsenen arkea.

Vantaalla perusopetuksen toimintakulttuurissa korostuvat sekä koulujen välinen että ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö. Toimintakulttuuri näkyy joustavuutena, kehittämismyönteisyytenä ja yhdessä oppimisena. Dialogin kautta myös oppilaat tietävät miksi ovat koulussa ja miksi asioita opetetaan. Tällöin tavoitteiden saavuttaminen ja oppiminen itse koetaan palkitsevana.

Vantaalaiset oppimisympäristöt tukevat toiminnallista oppimista ja oppilaiden osallisuutta. Oppimisympäristömme edistävät tieto- ja viestintäteknologian käyttöä ja oppiainerajojen rikkomista.

Rekolan koulun toimintakulttuuri

Rekolan koulu on perinteinen kyläkoulu ja samalla moderni ja uudistuva. Sen toimintakulttuurissa painotamme kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallista arkea sekä vuorovaikutusta ja monipuolista työskentelyä.

Hyvinvoinnilla ja turvallisella arjella tarkoitamme yhteisön jäsenten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Hyvinvointia ja turvallisuutta edistämme yhteistyöllä opettajien, yhteisöllisen hyvinvointiryhmän sekä oppilaiden ja heidän vanhempiansa kesken. Koulupäivää eheyttämme mahdollisuuksien mukaan kerhoilla, joita järjestetään ennen ja jälkeen koulupäivän.

Kouluyhteisön hyvinvointia seuraa ja arvioi yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Syksyllä luokka-astekohtaisissa tapaamisissa sekä oppilaskunnan ja huoltajien edustajien tapaamisissa lukuvuosittain arvioidaan hyvinvointia ja sen kehittämisen tarpeita. asiat kirjataan koulukohtaiseen oppilashuollon suunnitelmaan. Henkilökunnan työssäjaksamista, työhyvinvointia jne kartoitetaan Kunta 10 -tutkimuksilla kahden vuoden välein. Tulokset käsitellään henkilöstökuntakokouksessa ja niiden pohjalta määritellään kehittämiskohteet ja tavoitteet. Tavoitteita arvioidaan lukuvuoden toiminnan arvioinnin yhteydessä keväällä.

Toinen toimintakulttuurimme painopistealue on vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely. Rekolan koulussa painotamme sekä kouluyhteisön sisäistä vuorovaikutusta että vuorovaikutusta ympäristöön ja yhteisöihin. Koulu tekee yhteistyötä sellaisten tahojen kanssa, jotka edistävät monipuolista toimintakulttuuria. Tavoitteenamme on kehittää yhteistyötä yksittäisistä tapahtumista laajempien oppimispolkujen toteuttamiseen. Yhteistyötahoja voivat olla esimerkiksi lähikoulut sekä kulttuuriyhteisöt, kuten kirjastot, Sanataidekoulu, Vantaan luontokoulu, tiedeokeskus Heureka, museot, taidetalot ja urheiluseurat, ympäristöjärjestöt sekä tiede- ja uskonnolliset yhteisöt.

Lukuvuosisuunnitelmassa täsmennetään vuoden aikana tehtävä yhteistyö ja tavoitteet eri tahojen kanssa. Toiminnan arviointi tapahtuu lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä keväällä.

Oppimisympäristöjen ja työtapojen valinta ja kehittäminen

Rekolan koulussa käytetään monipuolisia oppimisympäristöjä ja työtapoja tarkoituksenmukaisesti oppimiskokonaisuuksien tavoitteita tukien. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö monipuolistaa oppimisympäristöjä ja edistää oppiainerajojen rikkomista. Oppimisympäristöjä muokataan viihtyisiksi ja toiminnallisuutta tukeviksi. Työpisteitä ja toimintoja järjestetään luokkatilojen ulkopuolellekin. Lisäämme lähiympäristön kuten koulun piha-alueen, lähimetsän ja jokivarren käyttöä eri oppiaineiden opiskelussa.

Työyhteisön yhteisen suunnitteluajan toteuttamisella tuemme monipuolisten työtapojen kehittämistä ja käyttöönottoa. Tavoitteena on myös luokkarajoja rikkovien työtapojen lisääminen.

Ehdytämme opetusta oppiainerajoja ylittävillä oppimiskokonaisuuksilla. Monialaisella oppimiskokonaisuudella on selkeät tavoitteet ja arviointikriteerit, jotka ovat tiedossa myös oppilailla. Ne kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Oppimiskokonaisuudet voidaan laatia luokka-astetasoisesti tai luokka-asterajat ylittäen. Pidämme tärkeänä, että oppilaat pääsevät osallistumaan oppimiskokonaisuuksien sisältöjen ja toimintatapojen suunnitteluun.

Hyödynnämme teknologiaa monipuolisesti oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa. Oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnämme mahdollisuuksien mukaan erilaisia oppimisympäristöjä ja paikallisia toimijoita, joita on kuvattu tarkemmin luvussa 5.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Oppilaat, luokat tai oppilasryhmät arvioivat opiskelun toteutumista oppimiskokonaisuuksien dokumentointivaiheessa. Koulun tasolla niiden toteutumista arvioidaan lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä.

LUKU 5. OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Hyvä ja turvallinen koulupäivä

Rekolan koulussa turvalliset aikuiset ja rutiinit tukevat oppilaan kokemusta hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä. Pyrimme siihen, että koulumme aikuisilla olisi aikaa läsnäoloon ja vuorovaikutukseen oppilaiden kanssa. Koulun aikuisten työhyvinvointi ja jaksamisen tukeminen edistävät myös oppilaiden hyvinvointia.

Käyttämällä erilaisia opetusmenetelmiä ja työtapoja jokaiselle oppilaalle tarjotaan mahdollisuus oppia ja onnistua. Selkeät rajat ja yhteiset sopimukset mahdollistavat oppimista edistäviä ja luovia ratkaisuja monenlaisissa arjen tilanteissa.

Välitunneilla oppilailla on mahdollisuus virkistäytyä yhdessä leikkimällä ja liikkumalla. Heidän toimintaansa turvaa riittävä määrä aikuisia. Välituntilainaanon välineet ovat oppilaiden käytettävissä ja isommat oppilaat voivat ohjata välituntileikkejä.

Hyvä ilmapiiri ja ryhmäytyminen

Ryhmäytymistä tuetaan Rekolan koulussa koko koulupolun ajan. Ryhmäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota, jos luokan dynamiikassa tapahtuu muutoksia. Opetuksessa hyödynnetään ryhmäytymistä ja yhteistoimintaa tukevia toimintoja, ohjelmia ja materiaaleja. Luokkarajat ylittävä yhteistyö, esimerkiksi koulun juhlien ja tapahtumien valmistelussa, edistää oppilaiden sosiaalisia taitoja ja koulun yhteishenkeä.

Koulussamme kiinnitetään huomiota myönteisen palautteen antamiseen, ja negatiivinen palaute pyritään antamaan rakentavasti. Kouluyhteisön jäsenten keskinäistä vuorovaikutusta tuetaan jakamalla tietoa ja kokemuksia hyviksi koetuista käytänteistä. Aikuisten keskinäinen yhteistyö ja vuorovaikutus toimivat esimerkkeinä oppilaille.

Oppilaiden osallisuus

Rekolan koulussa toimii oppilaskunta, jonka hallitukseen valitaan varsinainen ja varajäsen jokaiselta luokalta. Oppilaskunnan toimintaa ohjaa opettaja. Oppilaskuntatoiminnan kautta pyritään lisäämään oppilaiden osallisuutta koulun toiminnan suunnitteluun. Oppilaat osallistuvat juhlien, tapahtumien, valinnaisten opintojen ja arjen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Oppilailla on vastuutehtäviä esimerkiksi ruokalajärjestäjinä, välituntivälinelainaamossa ja välituntileikkien ohjaajina. Oppilaat toimivat vertaisohjaajina tieto- ja viestintätekniikan käytössä. Koulussamme pyritään lasten ikätaso huomioiden vastuun ja vaikuttamisen lisäämiseen sekä oppilaiden ideoiden hyödyntämiseen oman oppimisensa suunnittelussa.

Kodin ja koulun yhteistyö

Rekolan koulussa kodin ja koulun yhteistyö perustuu avoimuuteen. Tiedotamme koulumme asioista käyttäen eri viestintäkanavia. Huoltajille järjestetään tarpeen mukaan ajankohtaisista asioista keskustelutilaisuuksia. Kotien kielitaustat huomioidaan järjestämällä keskusteluihin tulkkaus.

Koulussamme mahdollistetaan vanhempainyhdistyksen jatkuva toiminta. Koulullamme on yhdyshenkilö, joka pitää yhteyttä vanhempainyhdistyksen ja koulun välillä. Oppilaiden vanhempia rohkaistaan perustamaan luokkatoimikuntia.

Kannustamme oppilaiden huoltajia osallistumaan luokkien yhteisille retkille ja luokkien toimintoihin.

Ulkopuoliset toimijat

Rekolan koulussa pyritään hyödyntämään monipuolisesti koulun ulkopuolisten toimijoiden tarjoamaa yhteistyötä. Yhteistyökumppaneina voivat toimia paikalliset urheiluseurat, yhdistykset sekä kaupungin omat muut toimialat. Yhteistyötahoja määritellään lukuvuosisuunnitelmassa ja lukuvuoden aikana tartutaan sopiviin yhteistyötarjouksiin.

Kerhotoiminnan periaatteet

Rekolan koulussa pyritään järjestämään kerhoja koulun omien opettajien voimin ja hyödyntämällä koulun ulkopuolisia yhteistyötahoja. Kerhoilla pyritään ohjaamaan lapsia harrastustoimintaan sekä vahvistamaan lasten yhteistyö- ja sosiaalisia taitoja. Kerhotoiminta kytkeytyy seuraaviin opetussuunnitelman laaja-alaisiin osaamisalueisiin: kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu sekä itsestä huolehtiminen ja arjen taidot.

Ympäristövastuullinen toiminta

Rekolan koulu toimii ympäristövastuullisesti. Kiinnitämme huomiota kierrättämiseen, vastuulliseen materiaalien ja välineiden käyttöön, jätteiden määrän vähentämiseen ja lajitteluun sekä energian säästämiseen. Ympäristövastuullisen toiminnan lähtökohtana on omasta lähiympäristöstä huolehtiminen.

Etäyhteyksien hyödyntäminen opetuksessa

Rekolan koulussa voidaan käyttää etäyhteyksiä, jos se on opetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaista, esimerkiksi valinnaisten kielten tai pienryhmäisten uskontojen opetuksessa.

Kuvaamme lukuvuosisuunnitelmassa, minkä asioiden opetuksessa ja opiskelussa etäyhteyksiä hyödynnetään.

LUKU 6. OPPIMISEN ARVIOINTI

Monipuolinen arviointi on osa koulupäivän arkea. Arvioinnin tärkein tehtävä on oppilaan oppimisen tukeminen. Luokka-astekohtaisissa tiimeissä keskustellaan yhteisistä arvioinnin kriteereistä ja menetelmistä sekä kehitetään arviointikäytänteitä lukuvuoden aikana. Oppilaat osallistuvat arviointikäytänteiden kehittämiseen opiskeltavien asioiden tavoitteita pohdittaessa.

Arvioinnin kehittäminen on jatkuvaa. Koulun yleiset arviointiperusteet ovat näkyvissä lukuvuosisuunnitelmassa. Vanhempainillassa esitellään keskustellen eri oppiaineiden sisältöjä ja tavoitteita sekä niiden arviointia. Samalla esitellään myös käyttäytymisen ja työskentelyn arvioinnin perusteet ja menetelmät. Arvioinnista annetaan säännöllisesti tietoa huoltajille ja oppilaille lukuvuoden aikana.

Oppilasta ohjataan asettamaan tavoitteita omalle oppimiselleen sekä arvioimaan omaa työskentelyään. Tavoitteena on, että oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämisen kohteensa. Oppilaan oppimisesta ja edistymisestä annetaan palautetta päivittäin. Häntä tuetaan saavuttamaan yhdessä asetetut tavoitteet ja löytämään hänelle paras tapa työskennellä.

Arviointi on oppilaan työväline, joka kannustaa koulutyöhön, viestii vahvuuksista ja kehittämiskohteista sekä edistää itsetuntemusta ja arjen taitojen oppimista. Opettaja huolehtii siitä, että oppilas saa kannustavaa ja oppimista ohjaavaa palautetta sekä tietoa oppimisestaan ja edistymisestään. Rekolan koulussa oppilas saa näyttää omaa osaamistaan monin eri tavoin. Opettaja käyttää monipuolisesti erilaisia arviointitapoja lukuvuoden aikana.

Oppilas voi näyttää osaamistaan esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- itsearviointi
- kirjallinen tai suullinen koe
- materiaalin kanssa tehty koe
- sähköinen koe
- toiminnallinen koe
- ryhmätyö
- projekti
- portfolio
- esitelmä
- oppimispäiväkirja
- urakkatehtävä
- vertaisarviointi
- draama
- pari- tai ryhmäko
- oppilaan omat muistiinpanot
- oppimisprosessi
- toisten opettaminen

Monipuoliset arviointimenetelmät ohjaavat opettajan tekemiä pedagogisia ratkaisuja, kuten opetusmenetelmien, oppimisympäristöjen, opetusjärjestelyjen ja -välineiden valintaa sekä opetuksen suunnittelua.

Rekolan koulun käyttäytymisen arvioinnin tavoitteet

Tavoitteet on jaettu seuraaviin osa-alueisiin:

Ihmiset ja ympäristö

Oppilas ottaa huomioon toiset ihmiset ja ympäristön.

Yhteisesti sovitut säännöt ja toimintatavat

Oppilas noudattaa koulun ja luokan sääntöjä.

Käytöstavat

Oppilas käyttäytyy tilanteen edellyttämällä tavalla.

ERINOMAINEN 10

Toimii oma-aloitteisesti esimerkkinä toisten ja ympäristön huomioonottamisessa.

Ymmärtää yhteisten sääntöjen merkityksen ja osaa noudattaa niitä.

Edistää työrauhaa omalla toiminnallaan.

Osaa itse tunnistaa eri tilanteita ja käyttäytyä niiden edellyttämällä tavalla.

KIITETTÄVÄ 9

Ottaa oma-aloitteisesti huomioon toiset ihmiset ja ympäristön.

Noudattaa yhteisiä sääntöjä.

Antaa toisille työrauhan.

Käyttäytyy tilanteen edellyttämällä tavalla.

HYVÄ 8

Ottaa huomioon toiset ihmiset ja ympäristön.

Noudattaa yleensä yhteisiä sääntöjä.

Antaa toisille useimmiten työrauhan.

Osaa käyttäytyä tilanteen edellyttämällä tavalla ja korjata käytöstään palautteen perusteella.

TYYDYTTÄVÄ 7

Oppilaan käyttäytyminen muita ja ympäristöä kohtaan on joskus kielteistä ja epäkunnioittavaa.

Noudattaa useimmiten yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Häiritsee joskus toisten työskentelyä.

Tarvitsee toisinaan ohjausta tilanteeseen sopivassa käyttäytymisessä ja vuorovaikutuksessa, mutta yrittää korjata käytöstään.

KOHTALAINEN 6

Oppilaan käyttäytyminen muita ihmisiä, yhteisesti sovittuja sääntöjä ja ympäristöä kohtaan on kielteistä ja epäkunnioittavaa.

Häiritsee usein toisten työskentelyä.

Tarvitsee usein ohjausta tilanteeseen sopivassa käyttäytymisessä ja vuorovaikutuksessa.

VÄLTÄVÄ 5

Osoittaa jatkuvasti välinpitämättömyyttä ja käyttäytyy kielteisesti kouluyhteisöä ja sen jäseniä kohtaan.

Tarvitsee jatkuvasti ohjausta tilanteeseen sopivassa käyttäytymisessä ja vuorovaikutuksessa.

HEIKKO 4

Suhtautuu kielteisesti kaikkeen koulun toimintaan.

Koulun kasvatus- ja kurinpitokeinot eivät ole riittäviä käyttäytymisen paranemiseksi.

LUKU 7. OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Ennaltaehkäisevä työ ja varhainen puuttuminen

Ennaltaehkäisevä työ ja varhainen puuttuminen ovat oleellinen osa oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemisessa.

Ryhmäyttämisen avulla tutustutaan toisiin ja luodaan hyväksyvää ilmapiiriä koulussamme sekä luodaan edellytyksiä hyvälle luokkahengelle.

Ryhmäyttämisen muotoja ovat esim. tutustumisleikit, draamatuokiot, yhteistoiminnalliset opetustuokiot.

Rekolan koulussa kummiluokkatoimintaa on eri luokka-asteiden välillä. Kummiluokkatoiminta antaa tukea yhteisöllisyydelle ja lisää yhteistyötä eri luokka-asteiden välillä, luo turvallisuudentunnetta ja kasvattaa vastuuseen.

Opettajilla on Rekolan koulussa käytössä huolen puheeksiotto-ohjeistus sekä puuttumisen portaat -ohjelma ja Ihmeelliset vuodet -toimintamalli.

Luokanopettajien pitämällä Kiva koulu -tunneilla käymme läpi malleja, joilla voimme estää kiusaamista. Tarvittaessa koulussamme muodostetaan ryhmiä, joissa harjoitellaan kaveritaitoja psykologin ja/tai erityisopettajan johdolla.

Liikkuva koulu - hankkeen kautta koulutetaan oppilaita ohjaamaan välituntileikkejä ja taukojumppaa sekä pidetään koululla kerhoja.

Varhaisessa vaiheessa kohdennetun tuen avulla ehkäistään oppimisvaikeuksia ja mahdollistetaan opiskelun sujuva jatkuminen. Tukiopetuksen ja erityisopetuksen avulla tuetaan oppilasta siten, että hänellä on edellytykset uusien asioiden oppimiselle. Pedagogisin perustein muodostetut ryhmät, joita opettaa erityisopettaja, ovat tukimuoto jossa vahvistetaan oppilaan taitoja sujuvan koulunkäynnin onnistumiseksi. Nivelvaiheiden tiedonsiirtopalavereiden avulla turvataan oppilaalle mahdollisuudet saada tarvittavaa tukea seuraavalla asteella.

Kodin kanssa teemme yhteistyötä oppilaan koulunkäynnin sujumiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Koulu tukee yhdessä kodin kanssa oppilaan kasvua ja koulutyötä. Rekolan koulussa järjestetään kodin ja koulun yhteistyöpäivä vuosittain. Vanhempainyhdistys toimii koulussamme tukemalla oppilaiden koulunkäyntiä retkiavustuksin ja välituntivälineiden hankintaan osallistumalla.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheen yhteistyöhön kuuluvat EsKo - tiedonsiirtoprosessi, Sujuvasti kouluun prosessi ja yhteisen toiminnan suunnitelma. Lisäksi koulutulokkailla on toukokuussa kouluun tutustumispäivä.

Esiopetuksen opettajat luovuttavat koulutulokkaiden EsKo - tiedonsiirtolomakkeet koululle tiedonsiirtopalaverin yhteydessä huhtikuun loppuun mennessä. Tehostetussa Esko-tiedonsiirrossa huomioidaan lapset, joiden ajatellaan tarvitsevan tehostettua tukea ja/tai tiivistä yhteydenpitoa koulun alkaessa. Rekolan koulun oppilashuollon työntekijä ottaa yhteyttä näiden lasten huoltajiin ja sopii neuvottelusta. Sujuvasti kouluun -prosessiin ohjautuvat lapset, jotka tarvitsevat kouluvalmiustutkimuksia.

Alkuopetuksen opettajat käyttävät esiopetuksesta saatua tietoa mm. muodostaessaan tulevia luokkia ja pienempiä opetusryhmiä. Saatua tietoa voidaan käyttää myös opetuksen suunnittelussa. Lisäksi tietoa käytetään syksyllä vanhempien tapaamisten (esim. vanhempainvartit) pohjana.

Lokakuun loppuun mennessä järjestetään koulun toimesta seurantatilaisuus, jossa esiopetuksen ja koulun henkilöstö arvioivat tiedonsiirtoprosessia. Samalla voidaan vielä täydentää koulutulokkaista keväällä saatua opetuksen järjestämisen kannalta oleellista tietoa. Yksittäisten oppilaiden neuvotteluihin kutsutaan mahdollisesti mukaan esiopetuksen opettaja.

Rekolan koulun yhteistyökumppaneina ovat lähialueen päiväkotien esiopetusryhmät. Esi- ja alkuopetuksen opettajat tekevät yhdessä yhteistyösuunnitelman, joka sisältää vähintään kaksi lukuvuoden aikana toteutettavaa tapahtumaa tai toimintakokonaisuutta, jossa esiopetukseen osallistuvat lapset ja ensimmäisen luokan oppilaat toimivat yhdessä. Tällaisia tapahtumia voivat olla esimerkiksi yhteiset liikuntapäivät, laulajaiset tai leikitapahtumat.

Yhteistyö siirtymävaiheessa alakoulusta yläkouluun

Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä pääasiallisesti tieto siirtyy wilma-järjestelmän kautta. Tiedonsiirrossa voidaan käyttää lisäksi erillisiä lomakkeita tai tarvittaessa pitää tiedonsiirtopalavereja. Rekolan koulusta oppilaita siirtyy useaan yläkouluun, joissa siirtovaiheen tiedonsiirron käytänteet vaihtelevat.

Tuen kolmiportaisuus

Rekolan koulussa yleinen tuki koskee kaikkia oppilaita ja toteutetaan eriyttämisen, tukiopetuksen, samanaikaisopetuksen, osa-aikaisen erityisopetuksen ja koulunkäyntiavustajien tuella sekä läksykerhon avulla. Tarvittaessa luokanopettaja voi laatia oppilaalle oppimissuunnitelman yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu luokanopettajan ja erityisopettajan laatimaan pedagogiseen arvioon. Pedagoginen arvio käsitellään monialaisesti oppilashuoltoon kuuluvan henkilön kanssa (psykologi, kuraattori tai terveydenhoitaja). Tukeen siirrytään laatimalla oppilaalle oppimissuunnitelma yhteistyössä huoltajan ja oppilaan kanssa. Tehostetun tuen tavoitteena on tukea oppilasta kasvussa ja koulunkäynnissä, mikäli yleisen tuen tukitoimet eivät riitä. Tehostetussa tuessa erityisopettajan tuki ja rooli kasvavat. Tehostetun tuen oppimissuunnitelma tarkistetaan arviointikeskustelun yhteydessä, tarvittaessa useammin. Arviointikeskusteluissa tarkistellaan asetettuja tavoitteita ja asetetaan uusia.

Mikäli tehostettu tuki ei ole oppilaalle riittävä, tehdään pedagogiseen selvitykseen perustuen erityisen tuen päätös ja oppilas siirtyy erityisen tuen piiriin. Erityisen tuen päätös on määräaikainen. Tällöin oppilaan tuki, tavoitteet ja toimenpiteet erityisen tuen jaksolle kirjataan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS). Hojks tarkistetaan väh. kaksi kertaa lukuvuodessa ja aina tarvittaessa. Huoltajan tulee toimittaa koululle mahdolliset asiakirjat ja asiantuntijalausunnat, joita voidaan hyödyntää hojksin ja pedagogisen selvityksen laadinnassa ja opetuksen järjestämisessä. Toiminta koulussa suunnitellaan yhdessä opettajien ja muun koulun henkilöstön kanssa toimivaksi oppilaan oppimisen kannalta.

Tukitoimet erityisen tuen vaiheessa ovat samat kuin yleisen ja tehostetun tuen vaiheessa. Niiden intensiteetti sekä käytössä olevien tukimuotojen määrä kasvaa. Erityisopetusta annetaan vaihtelevissa ryhmissä, samanaikaisopetuksena luokassa tai yksilöllisesti. Luokanopettaja laatii hojksin yhdessä oppilaan, vanhempien ja koulun muun moniammatillisen henkilöstön kanssa. Erityisopettaja on tiiviisti mukana oppilaan opetuksen organisoinnissa. Opetuksen suunnittelussa huomioidaan oppilaan tausta, mahdolliset apuvälineet sekä erilaiset oppimistyyli. Opetuksessa huomioidaan toiminnallisuus ja oppilaan omat vahvuusalueet. Oppilas voi opiskella oppiaineita painopistealueittain, mikäli koko oppimäärän opiskelu osoittautuu liian vaativaksi. Mikäli oppilas ei pysty painoalueittainkaan opiskellen saavuttamaan hyväksyttyä oman luokka-asteen tasoista suoritusta haetaan oppiaineen yksilöllistämistä. Tuen toteutumista arvioidaan säännöllisesti arviointikeskusteluissa sekä oppimissuunnitelman tai hojksin päivityksen yhteydessä.

Kodin ja koulun yhteistyö

Lapsi elää samanaikaisesti sekä kodin että koulun vaikutuspiirissä. Vaikka huoltajilla on ensisijainen kasvatust vastuu lapsesta, koulu tukee kotia sen kasvatustehtävässä ja toimii vuorovaikutuksessa kodin kanssa lapsen kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja kehityksen takaamiseksi. Onnistunut yhteistyö vaatii molemminpuolista sitoutumista ja luottamusta, mikä edesauttaa riittävän ja oikea-aikaisen tuen saamisen lapselle.

Tähän päämäärään pyrimme olemalla säännöllisesti yhteydessä oppilaiden huoltajiin. Yhteistyömuotoja ovat opettajan ja huoltajien henkilökohtaiset tapaamiset, puhelinkeskustelut, Wilma-viestit, vanhempainillat sekä luokkatoimikuntien ja vanhempainyhdistyksen toiminta. On toivottavaa, että huoltaja osallistuu aktiivisesti koulun järjestämiin yhteisiin tilaisuuksiin.

Oppilaasta huolehtiminen on koko koulun yhteinen tehtävä. Opettajien lisäksi oppilaiden kanssa tiivistä yhteistyötä tekevät koulukäyntiavustajat ja rehtori. Koulussa oppilas tapaa myös kouluisännän, -sihteerin, keittiö- ja siivoushenkilökuntaa. Kouluun liittyvät kiinteästi myös oppilashuollon henkilöstö eli kouluterveydenhoitaja, koululääkäri, hammashoitohenkilökunta, koulupsykologi ja koulukuraattori.

Vanhemmat voivat tukea lastaan parhaiten osoittamalla myönteistä kiinnostusta koulua ja koulutehtäviä kohtaan sekä avoimella yhteistyöllä koulun ja opettajien kanssa.

LUKU 9. KIELITIETOINEN TOIMINTAKULTTUURI

Kiinnitämme huomiota kielen ymmärrettävyyteen ja erilaisiin kielenkäytön muotoihin kaikessa oppimisessa ja opetuksessa. Kielen merkitys tulee esille kaikessa kanssakäymisessä ja opettamisessa. Teemme monikielisyyden näkyväksi kouluympäristössä ja erilaisissa oppimistilanteissa. Jokainen opettaja on myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja ja kielellinen malli. Kielitietoiset työtavat hyödyttävät koulun kaikkia oppilaita. Opettajat keskusteleval työ- ja toimintatavoista säännöllisesti ja jakavat hyväksi havaitsemiaan käytänteitä.

Äidinkielen huomioiminen koulutyössä

Suomen kielen osaaminen on oppimisen edellytys. Oppitunnit ovat integroitumisen tukemiseksi pääosin suomenkielisiä. Kannustamme oppilaita

oman äidinkielen käyttöön ajattelun tueksi. Ohjaamme vieraskielisiä oppilaita luonteviin leikkeihin suomenkielisten oppilaiden kanssa.

Käytämme opetusmenetelmiä monipuolisesti. Oppitunnin ydinkäsitteet ja avainsanat ovat selkeästi esillä. Opettajat kiinnittävät huomiota selkeään kielenkäyttöön. Havainnollistamme opetusta mm. kuvittamalla, näyttelemällä, videoinnilla, laulamalla ja rytmittämällä.

Ohjaamme oppilaita yhteistyöhön kirjaston kanssa omankielisen kirjallisuuden löytämiseksi, jotta oman äidinkielen taito pysyisi yllä.

Oppilaat voivat halutessaan osallistua oman äidinkielen opetukseen joko omalla tai muulla koululla. Luokanopettajat toimivat mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä oman äidinkielen opettajien kanssa. Oppilaat työstävät luokassa käsiteltyjä asioita myös oman äidinkielen tunneilla.

Järjestämme monikulttuurisuustapahtuman säännöllisin väliajoin, esimerkiksi kodin ja koulun yhteistyöpäivänä. Huoltajat ja isovanhemmat voivat osallistua esittelemällä oman kulttuurinsa piirteitä, kuten kieltä, tapoja, ruokaa yms.

Yhteisissä aamunavauksissa salissa esitetään eri kulttuurien lauluja, runoja, leikkejä yms. Perinneleikkipäivinä otamme mukaan kaikkien koulun oppilaiden kulttuurien perinneleikkejä.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvien oppilaiden opetusjärjestelyt

Yhteistyö huoltajan, valmistavan luokan opettajan, S2-opettajan ja erityisopettajan välillä on tiivistä. Varaamme yhteistyöhön riittävästi resursseja.

Laadimme valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvälle oppilaalle oppimissuunnitelman. Suunnitelman laatii valmistavan luokan opettaja yhdessä vastaanottavan luokanopettajan ja tarvittaessa erityisopettajan kanssa.

Valmistavasta opetuksesta siirtyvän oppilaan tukimuotoja:

- tutustuminen uuteen ryhmään ja opettajaan ennen siirtymistä
- oppimissuunnitelma
- osa-aikainen erityisopetus
- tukiopetus
- S2-opetus
- oman äidinkielen opetus
- koulunkäyntiavustajan tuki

- kuvakommunikaatio
- huoltajan kanssa tehtävään yhteistyöhön järjestetään tarvittaessa tulkkipalvelut

Opettaja rohkaisee luokkaa tukemaan uutta oppilasta ja ottamaan hänet mukaan arjen tilanteissa.